

АВТОДОРОЖНИК

Газета колективу Харківського навчально-науково-виробничого комплексу з автомобільно-дорожньої освіти

№ 1 – 2 (1684 – 1685)
11 лютого 2021 р., четвер

О ВІТАЄМО

НАЙЩИРІШІ ВІТАННЯ

Відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України від 20 січня 2021 р. №19-К ректором Харківського національного автомобільно-дорожнього університету терміном на п'ять років (з 21.01. 2021 р. до 20.01. 2026 р.) призначено заслуженого діяча науки і техніки України, лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки, доктора технічних наук, професора Віктора Олександровича Богомолова як обраного за конкурсом (відповідно до статті 42 Закону України «Про вищу освіту»).

Палко вітаємо Вас, шановний Вікторе Олександровичу, з призначенням на найвищу посаду – ректора ХНАДУ!

Щиросердно бажаємо Вам колосальних успіхів на цій найвідповідальнішій посаді нашого навчального закладу!

Безмежно зичимо Вам далекоглядних мудрих рішень та нових конструктивних ідей у всіх Ваших починаннях для вирішення управлінсько-адміністративних, соціально-економічних і науково-освітніх завдань нашої alma mater!

Нехай Ваші професійний досвід і невичерпна енергія, безумовний талант і здібності організатора й господарника завжди будуть слугувати інтересам усього університетського загалу задля гідного майбутнього ХНАДУ – одного з передових технічних вишів України!

Бажаємо Вам, шановний Вікторе Олександровичу, професійного завзяття і натхнення для зміцнення могутності нашого університету як провідного закладу освіти України і його гідного майбуття в єдиному науково-освітньому європейському просторі!

Нехай Ваша життєдіяльність і надалі буде наповнена щастям, а все зроблене Вашим розумом і серцем неодмінно додає Вам наснаги, примножуючи цілковиту повагу і розуміння колег та однодумців, а також приносить безмежні радості і добро!

Ректорат,
трудовий колектив,
здобувачі вищої освіти

ПАЛКІ ВІТАННЯ

Згідно з Указом Президента України від 22.01. 2021 р. №24/2021 «Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня Соборності України» про-ректору з науково-педагогічної роботи і міжнародних зв'язків професору Г.І. Тохтарю присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України».

Шановний Георгіє Івановичу! Палко вітаємо Вас з присвоєнням такого високого звання. Щиросердно бажаємо Вам нових наукових здобутків і професійного завзяття, міцного здоров'я і творчого натхнення, невичерпного оптимізму і подальших успіхів у щоденних справах, душевної краси і радості буття!

Нехай Ваші творча енергія, відданість справі та бездоганний професіоналізм зав-

жди будуть щедрим заспівом на великі здобутки і вагомі достатки, гарний настрій і високої злети душі!

Хай такі найцінніші притаманні Вам риси як особиста доброта і відкритість, цілковита толерантність і прагнення прийти на допомогу ще довгі-довгі роки супроводжують Вас у житті!

Зичимо Вам великого задоволення від добре зроблених справ і життєвої мудрості для впевненого сьогодення і процвітання майбуття, а також сил та енергії для сприяння підвищенню міжнародного іміджу нашої alma mater!

Нехай і надалі Ваш шлях буде щедрий добром, багатий радістю й захоплює новими планами!

Ректорат ХНАДУ

О ВІКОПОМНА ДАТА

ДЕНЬ СОБОРНОСТІ УКРАЇНИ

Двадцять другого січня уся прогресивна спільнота нашої незалежної держави традиційно відзначила День Соборності України.

В українському календарі національних дат 22 січня посідає чільне місце. Саме 22 січня 1918 р. Універсалом Центральної Ради було проголошено незалежність Української Народної Республіки. Роком пізніше також 22 січня на Софійській площі у Києві було проголошено Акт Злуки (об'єднання) українських земель в єдину Україну, яким стверджувалось об'єднання двох тодішніх держав: Української Народної Республіки та Західно-Української Народної Республіки (що поклали на уламках Російської та Австро-Угорської імперій) – в єдину соборну Українську державу.

З оголошення у 1919 р. універсалу про воз'єднання УНР і ЗУНР у єдину Українську державу відбулася одна з найважливіших за своїм символізмом подій в історії нашого народу. Проголошення соборності українських земель мало покласти край роз'єднаності українського народу між різними державами, однак тогочасні історичні умови виявилися невблаганними і об'єднання України відбулося суто символічно: вже через декілька тижнів після проголошення Акту Злуки більшовики захопили

Київ, пізніше Польща окупувала Східну Галичину, а Чехословаччина – Закарпаття. За таких скрутних внутрішніх і зовнішніх умов практична реалізація Акту злуки виявилася неможливою, однак Акт злуки та ідея Соборної української державності стали символом нашої нації, що визначав подальший вектор розвитку українського національного руху і вікове прагнення українського народу жити у єдиній соборній суверенній українській державі.

Трагічні події української історії, що відбулися після і внаслідок втрати суверенної національної державності, стали гірким досвідом для українського народу і мають слугувати показовим уроком для тих, хто дотепер нехтує збереженням, зміцненням і розвитком здобутої незалежності. Історія України упродовж XX ст. наочно показала усім нам, чим може обернутися для народу втрата власної держави і розділення її території на частини між різними сусідніми країнами. І зараз, коли Україна переживає черговий трагічний період своєї історії, необхідно пам'ятати про досвід наших попередників і не повторити їхніх помилок, які понад сто років тому надто дорого коштували українському народові.

Перше святкування Соборності відбулося 22 січня 1939 р. у м. Хуст, де під синьо-жовтими

прапорами відбулася тридцятистисячна маніфестація населення, яке з'їхалося до столиці тодішньої Карпатської України (на той час автономна республіка Чехословаччини) з усіх кутків краю згадати події двадцятирічної давнини.

Офіційно День Соборності України було встановлено у 1999 р. враховуючи велике політичне та історичне значення об'єднання УНР і ЗУНР для утворення єдиної (соборної) української держави. У 2011 р. День Соборності було об'єднано з Днем Свободи, що раніше відзначався 22 листопада, під назвою «День Соборності і Свободи України». Однак у 2014 р. відповідним Указом Президента свято було відновлено як День Соборності України.

Яскравим проявом єдності і прагнення українського народу до свободи став «живий ланцюг», організований патріо-

тичними силами нашої держави у 1990 р. з нагоди 71-ї річниці проголошення Акту Злуки. Тоді мільйони українців з синьо-жовтими прапорами міцно взяли за руки і вишикувалися в «живі ланцюги» від Києва до Львова, відзначаючи День Соборності України. Сьогодні ці «живі ланцюги Соборності», котрі символізують єдність українського народу, є дуже актуальні і значущі для усієї української спільноти.

Цьогоріч такий традиційний ланцюг Єдності в наших національних кольорах через карантинні обмеження простягся в режимі онлайн від Києва до Севастополя, вкотре довівши усьому світові, що ми єдині й неподільні.

Тож пам'ятаймо про те, що саме єдність і свобода роблять нас мужніми, сильними і непереможними!

Ольга Ожго

О ПАМ'ЯТІ ГЕРОЇВ УКРАЇНИ

ГІРКА ЦІНА СВОБОДИ

Боротьба, протистояння, опір і врешті-решт неоголошене загарбання нашої землі – ці слова наскрізно проходять через всю історію України від часів Запорізької Січі до сьогодні. На жаль, кожна епоха закарбовується у пам'яті народу саме випробуваннями й війнами. Та завжди ми стаємо на захист нашої держави. Упродовж багатьох століть доля наче випробовує нас і наш дух на міцність і відвагу, мужність і витримку, а ще дає віру в свою ідентичність.

Коли 2013 року перед громадянами України вкотре в історії народу й країни постало питання, на яке слід було відповісти «Так» або «Ні», мільйони людей спромоглися віднайти у собі сили надати ствердну відповідь. Мільйони інших сказали «Ні». Десятки мільйонів промовчали. Чи змінили б вони свої відповіді зараз? Можливо, хтось змінив би. Але є ті, хто сказав своє рішуче «Так» і не зрікається його дотепер.

Карається, мучиться, але не кається. Так само як є й ті, хто не зречеться свого «Так» вже ніколи, бо тодішня рішуча відповідь стала для них останньою і чи не найголовнішою справою життя, яке обірвалося на українському Майдані в Києві у лютому 2014 року.

Героїчних Витязів нашої Неньки-України, які сім років тому поклали своє життя, ставши на оборону власної честі, гідності й совісті, ми називаємо Небесною Сотнею. Відстоявши свої власні переконання, вони водночас порятували і самоповагу громадян України, які через краших своїх представників упевнено і переконливо заявили про своє право самостійно господарювати на власній землі. Виявлена героями Майдану громадянська звитяга стала зразком для наслідування і прикладом для тих, хто стояв у другій лаві й підхопив окровлене знамено, коли воно поточилося з рук захисників.

Мабуть, сьогодні не так важливо скільки століть розділяють найбільш важливі війни української історії, головне те, що були, є і будуть борці за наше щастя й волю, безтурботне й безхмарне майбутнє. Попри все, вони пішли на барикади заради нас – мільйонів українців. Наші захисники й борці за свободу завжди поруч з нами, і ця їхня присутність забезпечує нам відчуття спокою, за який вони дотепер платять занадто високу ціну – своє життя.

Сьогодні, сім років потому від початку неоголошеної війни, котра й нині виснажує українське суспільство, єдине і найголовніше, що ми усі маємо робити, – це бути їм вдячними та вічно шанувати і пам'ятати їхній подвиг задля гідного майбуття нашої держави у сузір'ї європейських країн.

Низько вклонімося Героям Небесної Сотні, їхній мужності й відвазі!

Вічна шана і слава усім!

Ольга Васильківська

КІБОРГИ ВИСТОЯЛИ. НЕ ВИСТОЯВ БЕТОН

Шістнадцятого січня уся прогресивна спільнота України вшанувала кіборгів сучасності – захисників Донецького аеропорту.

Всеукраїнський день пам'яті захисників Донецького летовища було встановлено за ініціативою українських воїнів, які упродовж 242 днів (з 26 травня 2014 р. до 22 січня 2015 р.) з неймовірною стійкістю і незламністю, мужньо й відважно протистояли навалі російсько-окупаційних військ та проросійським бойовикам, запекло відстоюючи маленький клптик української землі.

За стійкість, безстрашність і непереможність нескорених українських захисників Донецького летовища назвали «кіборгами», а форпост українських кіборгів став символом і оплотом української мужності й духу.

Бої за Донецький аеропорт почалися 26 травня 2014 р., коли проросійські сепаратисти та чеченські бойовики захопили будівлі аеропорту тоді ще мирного Донецька. Цього ж дня українські силовики, завдяки скоординованим діям українських

Повітряних сил та високомобільних десантних військ, завдали удар по позиціях терористів, встановивши контроль над Донецьким летовищем. Пізніше відбулася повна дестабілізація Донецька, початок окупації та нескінченні спроби ворога відібрати контроль над аеропортом, але

наші воїни не здавали позицій і, навіть під шквальним вогнем, тримали оборону.

На січень 2015 р. припадають найкращі та найзапекліші бої. Тринадцятого січня в результаті постійних масованих танкових і артобстрілів з боку бойовиків завалилася диспетчерська вежа, зображення якої стало символом оборони аеропорту. Згодом бої точилися за поверхи нового терміналу. 18 – 20 січня українські військові утримували перший поверх, підвал же і верхні поверхи були під контролем ворожих сил. Бойовики, скориставшись перемир'ям для евакуації своїх убитих і поранених, замінували перекриття будівлі і підірвали їх. В результаті підризу терміналу у ці дні загинули 58 наших захисників.

Загалом за офіційними даними, захищаючи Донецьке летовище загинули 100 українських військових і понад 300 зазнали поранень.

Вічна пам'ять усім, хто віддав життя за Україну!

Богдан Васильєв

О ГОТУЄМОСЯ ДО АКРЕДИТАЦІЇ

РЕФОРМУВАННЯ СТАНДАРТІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Акредитація освітніх програм, які пропонують заклади вищої освіти для працевлаштування з метою підготовки майбутніх фахівців, є обов'язковою частиною виконання ратифікованих в Україні «Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG))», які було ухвалено Міністерською конференцією в Єревані (14 – 15 травня 2015 р.).

Авторами стандартів є Європейська асоціація забезпечення якості вищої освіти; Європейський союз студентів; Європейська асоціація університетів; Європейська асоціація закладів вищої освіти; Міжнародна освіта; Конфедерація європейського бізнесу; «БІЗНЕСЄВРОПА»; Європейський реєстр забезпечення якості вищої освіти.

Для розробки стратегічного плану дій з розробки та акредитації освітніх програм, які є в сучасних умовах конкурентного освітнього простору платформою будь-якого ЗВО для підготовки фахівців, гарантам освітніх програм та науково-педагогічному складу ЗВО необхідно мати загальне уявлення про нормативне підґрунтя, яким керуються МОН та НАЗЯВО в роботі із ЗВО.

«Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG))» є саме таким документом.

Наразі вища освіта, дослідження та інновації відіграють вирішальну роль у підтримці соціального згуртування, економічного зростання та глобальної конкурентоспроможності. Враховуючи бажання європейських суспільств все більше ставати суспільствами знань, вища освіта стає істотною складовою соціально-економічного і культурного розвитку. Водночас зростання вимог до навичок та компетентностей вимагає від вищої освіти реагувати по-новому. Розширення доступу до вищої освіти надає закладам вищої освіти можливість використовувати все більш різноманітний індивідуальний досвід. Відповідь на різноманітність і зростаючі очікування вимагає від вищої освіти фундаментальних змін у її наданні; це потребує більш студентоцентрированого підходу до навчання і викладання, включаючи гнучкі навчальні траєкторії та визнання компетентностей, набутих поза формальними освітніми програмами. Самі заклади вищої освіти стають більш різноманітними за своїми місіями, способами надання освіти та співпраці, включаючи зростання інтернаціоналізації, цифрове навчання та нові форми надання освітніх послуг. Роль забезпечення якості стає вирішальною у підтримці систем і закладів вищої освіти у їх реагуванні на ці зміни, водночас гарантуючи, що кваліфікації, набуті здобувачами, та їхній досвід здобуття вищої освіти залишаться на першому плані інституційних місій.

Ключова мета «Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості у Європейському просторі вищої освіти» (ESG) – сприяти спільному розумінню забезпечення якості навчання і викладання, незважаючи на кордони та між усіма стейкхолдерами. Стандарти відігравали і відіграватимуть важливу роль у розвитку національних та інституційних систем забезпечення якості, особливо зовнішніми, дозволяє європейським системам вищої освіти демонструвати якість і підвищувати прозорість, таким чином, допомагаючи побудувати взаємодовіру і кращому визнанню кваліфікацій, програм та інших складових вищої освіти. ESG використовуються закладами та агентствами забезпечення якості як рекомендаційний документ для зовнішніх і внутрішніх систем забезпечення якості у вищій освіті. Крім того, їх використовуює Європейський реєстр забезпечення якості (EQAR), який відповідає за реєстрацію агентств забезпечення якості, що відповідають ESG. Таким чином, державна Національна Агенція із забезпечення якості керується саме «Стандартами і рекомендаціями щодо забезпечення якості у Європейському просторі вищої освіти» (ESG) у роботі акредитації ЗВО в Україні.

ESG – це набір стандартів і рекомендацій для внутрішніх та зовнішніх систем забезпечення якості у вищій освіті. ESG не є стандартами якості чи приписами щодо того, як необхідно втілювати процеси забезпечення якості, але вони надають орієнтири, охоплюючи аспекти, які є вирішальними для успішного забезпечення якості та навчальних середовищ у вищій освіті. ESG слід розглядати у ширшому контексті, що також включає рамки кваліфікацій, ECTS та додатки до дипломів (DS), які також сприяють побудові прозорості і взаємної довіри у вищій освіті у ЕНЕА (European Higher Education Area (EHEA)). ESG застосовуються до всієї вищої освіти, що пропонується у ЕНЕА, незалежно від типу навчання чи місця викладання. Таким чином, ESG також застосовуються до всієї вищої освіти, включаючи транснаціональну та трансграничну освіту. У цьому документі термін «програма» стосується вищої освіти у її найширшому сенсі, включаючи таку частину програми, яка веде до офіційно визнаного формального ступеня. Вища освіта спрямована на досягнення багатьох цілей, включаючи підготовку студентів до активного громадянства, до їхньої майбутньої кар'єри (наприклад, сприяючи розвитку їхньої здатності до працевлаштування), підтримку особистого розвитку, створення широкої бази передових знань і стимулювання досліджень та інновацій. Таким чином, стейкхолдери, які надають пріоритет різним цілям, можуть по-різному ставитися до якості у вищій освіті, і забезпечення

якості повинно враховувати ці різноманітні погляди. Якість (хоч її і складно визначити) є здебільшого результатом взаємодії між викладачами, студентами та навчальним середовищем закладу. Забезпечення якості повинно гарантувати навчальне середовище, в якому зміст програм, навчальні можливості та ресурсне забезпечення відповідають цій меті.

В основі всієї діяльності щодо забезпечення якості лежать дві споріднені цілі: підзвітність і покращення. Узяті разом вони створюють довіру до діяльності закладу вищої освіти. Успішно запроваджена система забезпечення якості надаватиме інформацію, що засвідчує заклад вищої освіти та громадськість у належній якості діяльності ЗВО (підзвітність) та надаватиме поради і рекомендації щодо того, як можна покращити те, що заклад робить (покращення). Таким чином, забезпечення якості та покращення якості є взаємопов'язаними. Вони можуть сприяти розвитку культури якості, яку сприйматимуть усі: від здобувачів та академічних працівників до керівництва й адміністрації закладу. Термін «забезпечення якості» використовується у цьому документі для опису діяльності у межах циклу безперервного вдосконалення (наприклад, діяльності щодо забезпечення і покращення). Якщо не визначено іншим чином, у цьому документі термін «стейкхолдери» охоплює всіх учасників (суб'єктів) у межах закладу, включаючи студентів і персонал, а також зовнішніх стейкхолдерів, таких як працевлаштування та зовнішні партнери закладу. Термін «інституція (заклад)» використовується у стандартах і рекомендаціях стосовно закладів вищої освіти. Проте залежно від інституційного підходу до забезпечення якості термін може стосуватися закладу в цілому або окремих учасників у середині закладу.

ESG мають такі цілі:

- встановлюють спільні рамки щодо систем забезпечення якості для навчання і викладання на європейському, національному та інституційному рівні;
- уможливають забезпечення та вдосконалення якості вищої освіти у Європейському просторі вищої освіти;
- підтримують взаємну довіру, таким чином сприяючи визнанню та мобільності у межах та поза національними кордонами;
- надають інформацію щодо забезпечення якості у ЕНЕА.

Ці цілі створюють каркас, всередині якого різні заклади, агентства і країни можуть різними шляхами використовувати і втілювати ESG. ЕНЕА характеризується різноманітністю політичних систем, систем вищої освіти, суспільно-культурних та освітніх традицій, мов, прагнень і очікувань. Це робить єдиний монолітний підхід до якості та забезпечення якості у вищій освіті недоречним. Широке сприйняття

Продовження на с. 5

О ГОТУЄМОСЯ ДО АКРЕДИТАЦІЇ

РЕФОРМУВАННЯ СТАНДАРТІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Продовження. Початок на с. 4

усіх стандартів є передумовою створення спільного розуміння забезпечення якості у Європі. З цих причин ESG повинні діяти на обґрунтовано узагальненому рівні, що уможливить їх застосування до всіх форм надання вищої освіти. ESG забезпечують критерії на європейському рівні, за якими оцінюються агентства забезпечення якості та їх діяльність. Завдяки цьому агентства забезпечення якості (у т.ч. Українська Національна Агенція із забезпечення якості вищої освіти) у ЕНЕА дотримуються того самого набору принципів, а процедури моделюються таким чином, щоб відповідати цілям і вимогам умов, в яких ці агентства знаходяться.

ESG ґрунтуються на таких чотирьох принципах забезпечення якості у ЕНЕА:

- заклади вищої освіти несуть первинну відповідальність за якість вищої освіти, що надається;
- забезпечення якості відповідає різноманітності систем вищої освіти, закладів вищої освіти, програм і здобувачів;
- забезпечення якості сприяє розвитку культури якості;
- забезпечення якості враховує потреби та очікування студентів, усіх інших стейкхолдерів і суспільства.

На тепер заклади вищої освіти на українському просторі освітніх послуг знаходяться у дуже складних умовах напруження власних критеріїв забезпечення якості навчання, які б відповідали вимогам внутрішнього ринку стейкхолдерів, одночасно враховуючи потреби зовнішніх критеріїв якості навчання, які є загально-визнаними на європейському освітньому просторі.

Європейські стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості у вищій освіті поділяються на три частини: Частина 1. Внутрішнє забезпечення якості; Частина 2. Зовнішнє забезпечення якості; Частина 3. Агентства забезпечення якості.

Проте слід пам'ятати, що ці три частини взаємопов'язані за своєю сутністю і разом формують основу Європейської рамки забезпечення якості. Зовнішнє забезпечення якості у Частині 2 визнає стандарти внутрішнього забезпечення якості у Частині 1, таким чином гарантуючи, що внутрішня робота, виконувана закладами, безпосередньо відповідає будь-якому зовнішньому забезпеченню якості, яке вони проходять. Так само Частина 3 відноситься до Частини 2. Тобто ці три частини взаємодоповнюють у закладах вищої освіти та агентствах, а також передбачають розуміння того, що інші стейкхолдери також роблять внесок до цієї рамки. Як наслідок, ці три частини слід розглядати як єдине ціле. Стандарти встановлюють погоджену та прийнятну практику для забезпечення якості у вищій освіті у ЕНЕА, а отже, їх повинні враховувати всі, хто надає вищу освіту будь-якого

типу. Підсумковий перелік стандартів щодо забезпечення якості для зручності наведено у додатку «Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG))». Рекомендації пояснюють, чому важливі ці стандарти, а також описують можливі способи їх запровадження. Вони окреслюють належну практику у відповідній галузі для врахування учасниками (суб'єктами), залученими до забезпечення якості. Запровадження може відрізнятися залежно від різних умов.

Відповідно до розглянутих рекомендацій для держав, які продовжують імплементацію європейських цінностей в галузі освіти, державні органи, які регулюють інновації та впровадження гнучких реформ в освітній простір України (МОН і НАЗЯВО), запропонували ЗВО досить широкі можливості для самостійного шляху вдосконалення освітніх послуг, враховуючи і самостійну розробку внутрішніх стандартів якості навчання, які дозволять вчасно та успішно проходити зовнішнє оцінювання якості наданих освітніх послуг і передусім акредитацію освітніх програм. Це питання дуже важливе і потребує високої кваліфікації гарантів освітніх програм, а також постійного моніторингу нормотворчої бази в освітній галузі, яка потребує змін. Необхідним критерієм є зацікавленість у власному індивідуальному підвищенні кваліфікації науково-педагогічного складу ЗВО з метою підтримки загального високого професійного рівня викладацького складу, від якості та рівня фахових компетентностей якого залежить можливість проходження акредитації ЗВО та конкурентоспроможність на ринку праці в державі.

Незважаючи на карантин, у державі активізовано роботу з розробки національної системи кваліфікацій, яка передбачає, у свою чергу, розробку якісної національної рамки кваліфікацій (що стане підґрунтям для змін Національного класифікатора професій (003-2010)).

Національна система кваліфікацій – це сукупність механізмів правового

та інституційного регулювання кваліфікацій працівників з урахуванням потреб ринку праці та можливостей системи освіти і навчання. Відносини, пов'язані із створенням, функціонуванням, розвитком і використанням Національної системи кваліфікацій, регулюються Конституцією України, законами України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Про вищу освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про загальну середню освіту», а також іншими законами і нормативно-правовими актами.

Національна рамка кваліфікацій. <https://nqa.gov.ua/> – це системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів (фото 1). Національна рамка кваліфікацій призначена для використання органами державної влади та органами місцевого самоврядування, установами та організаціями, закладами освіти, працевдавцями, іншими юридичними та фізичними особами з метою розроблення, ідентифікації, співвіднесення, визнання, планування і розвитку кваліфікацій. Національна рамка кваліфікацій ґрунтується на європейських і національних стандартах та принципах забезпечення якості освіти, враховує вимоги ринку праці до компетентностей працівників та запроваджується з метою гармонізації норм законодавства у сферах освіти і соціально-трудових відносин, сприяння національному та міжнародному визнанню кваліфікацій, здобутих в Україні, налагодження ефективної взаємодії сфери освіти і ринку праці. З метою забезпечення зрозумілості, порівняння та взаємного узгодження між собою освітні та професійні кваліфікації описуються результатами навчання, сформульованими у відповідності до дескрипторів Національної рамки, якими є: знання, уміння/навички, комунікація, відповідальність і автономія. На міжнародному рівні порівняння та визнання кваліфікацій виконується через співставлення за рівнями та дескрипторами Національної рамки кваліфікацій

Закінчення на с. 6

О ГОТУЄМОСЯ ДО АКРЕДИТАЦІЇ

РЕФОРМУВАННЯ СТАНДАРТІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Закінчення. Початок на с. 4 – 5

із Європейською рамкою кваліфікацій для навчання упродовж життя. У рамках Болонського процесу порівняння та визнання освітніх кваліфікацій забезпечує Рамка кваліфікацій Європейського простору вищої освіти, рівні та дескриптори якої узгоджуються із відповідними рівнями Європейської рамки кваліфікацій.

Законодавство України визначає кваліфікацію як визнану уповноваженим суб'єктом та засвідчену відповідним документом стандартизовану сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання). Кваліфікації за змістом класифікуються на освітні та професійні, а за обсягом – на повні та часткові.

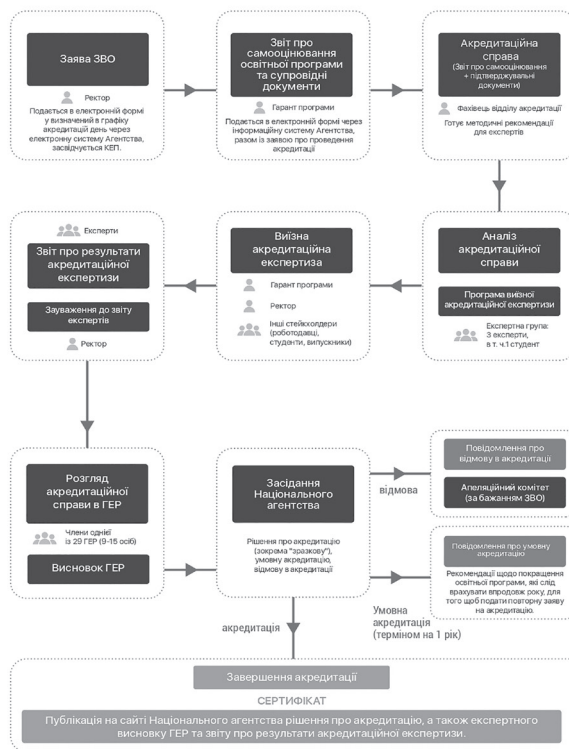
Професійна кваліфікація – це визнана кваліфікаційним центром, суб'єктом освітньої діяльності, іншим уповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання), що дозволяють виконувати певний вид роботи або здійснювати професійну діяльність. Професійні кваліфікації присвоюються кваліфікаційними центрами (зараз створюються), закладами освіти та іншими суб'єктами, уповноваженими на це законодавством.

Освітня кваліфікація – це визнана закладом освіти чи іншим уповноваженим суб'єктом освітньої діяльності та засвідчена відповідним документом про освіту сукупність встановлених стандартом освіти та здобутих особою результатів навчання (компетентностей). Освітні кваліфікації присуджуються, визнаються і підтверджуються закладами освіти чи іншими суб'єктами освітньої діяльності. Кваліфікація вважається повною в разі здобуття особою повного переліку компетентностей відповідного рівня Національної рамки кваліфікацій, що визначені відповідним стандартом. Кваліфікація вважається частковою в разі здобуття особою частини компетентностей відповідного рівня Національної рамки кваліфікацій, що визначені відповідним стандартом. Результати навчання та компетентності, необхідні для присудження освітніх та/або присвоєння професійних кваліфікацій, можуть досягатися та здобуватися у системі формальної, неформальної чи інформальної освіти.

Таким чином, заклад вищої освіти має право на присвоєння професійних та освітніх кваліфікацій. Для цього розробляються відповідні освітні програми (ОП), за якими ведеться підготовка здобувачів, які отримають від-

ПРОЦЕС АКРЕДИТАЦІЇ

термін - 3 місяці

повідні документи на здобуті компетентності (результати навчання). На тепер активізовано роботу зі створення кваліфікаційних центрів, які може створювати на власній базі і ЗВО. Методичні рекомендації щодо акредитації освітніх програм визначають основні підходи до процедури та критеріїв акредитації, підготовки самоаналізу освітніх програм.

Акредитація освітніх програм. <https://naqa.gov.ua/> (фото 2). Методичні рекомендації щодо акредитації освітніх програм розроблено відповідно до законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», а також вимог Європейських стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (European Standards and Guidelines for Quality Assurance for European Higher Education Area, 2015), згідно з якими акредитація освітньої програми є складовою системи зовнішнього забезпечення якості освіти. Акредитація освітньої програми – це оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет:

- відповідності стандарту вищої освіти, що включає, крім вимог стандарту за відповідною спеціальністю, дотримання ліцензійних умов;

- спроможності закладу освіти виконати вимоги стандарту та забезпечити до-

сягнення здобувачами освіти передбачених в освітній програмі результатів навчання, у т.ч. завдяки функціонуванню внутрішньої системи забезпечення якості;

- досягнення заявлених у програмі результатів навчання (відповідність визначеного кредитного виміру освітніх компонент, обраних методів викладання та оцінювання тощо).

Інституційна акредитація встановлює відповідність системи внутрішнього забезпечення якості закладу вищої освіти чинним вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти. Необхідною передумовою проведення інституційної акредитації закладу вищої освіти є акредитація всіх його освітніх програм. Процес акредитації має використовуватись закладом вищої освіти для розвитку і вдосконалення системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. Акредитація освітньої програми є добровільною і проводиться за ініціативою закладу освіти.

Заклад вищої освіти має відповідні підрозділи та структури, які відповідають за методичну складову забезпечення освітнього процесу. Як правило, це навчальний відділ, відділ акредитації, відділ забезпечення якості, методична рада ЗВО. Всі інші

підрозділи ЗВО беруть участь відповідно до своїх компетенцій у процесах забезпечення успішної акредитації. Процес акредитації у ЗВО має бути постійним, враховуючи кількість ОП кожного рівня навчання та обов'язкову вимогу акредитації ОП раз у п'ять років. Кожний заклад розробляє власну дорожню карту реформування освітнього процесу. Для ефективної організації процесу акредитації ЗВО мають, як правило, деяку низку нормативних документів: глосарій сучасної термінології; перелік необхідних Положень та Наказів щодо процесу акредитації, методичні рекомендації щодо акредитації ОП, рекомендації щодо застосування критеріїв оцінювання якості ОП.

Кожен ректор ЗВО зацікавлений у тому, щоби якомога більше його фахівців було залучено до процесу акредитації в якості експертів та консультантів НАЗЯВО та інших державних установ і організацій, напрацьовуючи практичні навички та компетентності, які допоможуть процесам акредитації у ЗВО, одночасно формуючи зовнішній авторитет ЗВО з питань акредитаційних процесів та його компетентності у питаннях формування сучасного глобального освітнього простору.

Н.В. Внукова,
зав. каф. екології, професор

О ПРОФОРІЄНТАЦІЙНА РОБОТА

Пов'язаний зі світовою пандемією COVID-19 карантин завдав багато проблем у взаємодії закладів вищої освіти та закладів загальної середньої освіти, що спонукало колектив ХНАДУ запровадити новий адаптивний формат Дня відкритих дверей.

Враховуючи рекомендації ВООЗ та Міністерства охорони здоров'я України, тридцятого січня два факультети нашого університету (транспортних систем та автомобільний) провели перший у цьому році День відкритих дверей для учнів 11-х класів шкіл Харкова та області.

В on-line режимі вдало пройшла трансліяція виступів деканів факультетів проф. Ю.О. Бекетова та О.В. Сарасва, які не лише презентували спеціальності 275.03 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» та 274 «Автомобільний транспорт», але й детально розповіли старшокласникам про перспективи їхньої майбутньої професії. Учасники заходу також отримали вичерпну інформацію про особливості цьогорічного прийому, яку підготував заступник відповідального секретаря приймальної комісії, доц. Г.Г. Птиця.

Вперше для надання компетентної допомоги до зовнішнього незалежного оцінювання викладачі університету – відповідальні за профорієнтаційну роботу, зокрема: заст. деканів доц. Т.В. Ярмач і ст. викл. В.В. Безрідний; доценти Т.В. Волкова, Г.Г. Птиця, С.В. Очеретенько, Ю.В. Бугаєвська і В.С. Шеїн, а також ст. викл. Н.Р. Разумовська та І.М. Клімова та ін. – люб'язно надали можливість 310 учням шкіл пройти безкоштовне пробне тестування з української мови та математики.

Під час цьогорічного Дня відкритих дверей колектив кафедри українознавства врахував ініціативу запровадження в Україні двох форм тестування – українська мова для технічних спеціальностей та українська мова і література для гуманітарних спеціальностей. З огляду на новачків для абітурієнтів ФТС і АФ зав. каф. українознав-

ства доц. Н.В. Нікуліна підготувала тестові завдання з української мови відповідно до демонстраційної сертифікаційної роботи 2021 р., запропонованої Українським центром оцінювання якості освіти, котрі були максимально наближеними до того, що одинадцятикласники 2020 – 2021 н.р. виконуватимуть на основній сесії ЗНО.

Пробне тестування з української мови містило 39 завдань закритих форм із вибором відповіді або на встановлення відповідності. Відмінною рисою проведеного в 12 технічно оснащених аудиторіях одночасного онлайн-тестування з української мови було презентаційне коментування кожного завдання викладачем, рекомендації щодо правильного вибору відповіді, уваги на важливих орфограмах і пунктограмах, на особливостях компетентнісного читання, аналізі й оцінюванні прочитаного, тобто на перевірці рівнів сформованості тих умінь, що є актуальними для подальшого якісного виконання роботи у форматі всеукраїнського ЗНО.

Дуже важливо, що абітурієнти були ознайомлені з новими формами роботи, з інноваційними завданнями і технологією їхнього виконання, адже це допоможе їм уникнути стресової ситуації на основній сесії ЗНО. Приємно, що вдячність за онлайн-роз'яснення щодо змісту, структури та особливостей виконання завдань тес-

тів висловила більшість учасників пробного тестування одразу ж після завершення роботи. Через брак часу й прогнозовану втомленість учасників тестування завдання відкритої форми на надання розгорнутої письмової відповіді в університеті не проводилося, тому максимальна кількість отриманих учасником балів складала 54.

Цього дня колектив кафедри вищої математики також провів пробне тестування з математики. Зокрема, ст. викл. І.М. Клімова підготувала тестові завдання з математики відповідно до демонстраційної сертифікаційної роботи 2021 р., запропонованої Українським центром оцінювання якості освіти за рівнем «стандарт та профільний». Це пробне тестування з математики містило 30 завдань, успішне вирішення яких давало змогу отримати 100 балів.

Результати пробного тестування з української мови та математики учні шкіл отримують на їхню електронну пошту.

Безперечною перевагою саме такого формату проведення Дня відкритих дверей є комплексна компетентна допомога учням шкіл при підготовці до основної сесії ЗНО та свідомого вибору майбутньої професії у цікавому й захоплюючому шляху в доросле життя.

Т.В. Ярмач, заст. декана ФТС;
Т.В. Волкова, доц. каф. ТТ

О ОФІЦІЙНО

МЕТОДИЧНА РАДА ПОВІДОМЛЯЄ

Наприкінці минулого року під головуванням доц. О.О. Догадайла відбулося планове засідання методичної ради університету, де було розглянуто такі питання.

1. Стан виконання плану роботи секції методів та форм навчання іноземних студентів.

Заслухавши та обговоривши доповідь голови секції методів та форм навчання іноземних студентів (громадян) доц. В.М. Кудрявцева, методична рада відзначає, що на тепер в ХНАДУ навчається 413 іноземних громадян: на АФ – 143 особи, ДБФ – 52 особи, ФТС – 67 осіб, МФ – 70 осіб, ФУБ – 38 осіб, ПВ – 43 особи.

Система планування та організації навчального процесу з підготовки іноземних студентів у ХНАДУ ґрунтується на Законі України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII, наказі МОНУ «Щодо надання освітніх послуг іноземцям» № 343 від 21.04.2010 р., наказі МОНУ «Про внесення змін до наказу № 1541 Міністерства освіти і науки України від 01.11.2013 р. «Деякі питання набору для навчання іноземців та осіб без громадянства» № 8/28138

від 11.12.2015 р., наказі ХНАДУ «Про організацію навчального процесу та мовної підготовки іноземних студентів» № 42 від 28.02.2019 р.

Аналіз сучасного стану підготовки іноземних студентів ХНАДУ дозволив виявити деякі проблеми, що потребують негайного вирішення.

В обговоренні першого питання взяли участь професори В.О. Вдовиченко, О.В. Черніков, В.М. Кухаренко і Н.В. Внукова.

2. Підсумки роботи методичної ради за осінній семестр 2020 – 2021 навчального року.

Заслухавши та обговоривши доповідь заступника голови методичної ради доц. О.О. Догадайла, методична рада відзначає таке.

В осінньому семестрі 2020 – 2021 н.р. методична рада працювала в основному згідно із затвердженим планом. Всі заплановані засідання пройшли вчасно, де було розглянуто всі планові питання. Крім того, 08.09.2020 р. відбулося позапланове засідання МР для вирішення нагальних питань. Засідання МР 25 листопада відбулося у змішаному форматі – частина членів ради була

присутня в залі, а частина брала участь у форматі відеоконференції.

Загалом за осінній семестр 2020 – 2021 н.р. методичною радою розглянуто 10 основних питань та 19 у категорії «Різне». За всіма розглянутими питаннями методична рада прийняла відповідні рішення, що зафіксовано у протоколах засідань. У цілому роботу методичної ради за осінній семестр 2020 – 2021 н.р. можна вважати задовільною.

В обговоренні цього питання взяли участь професори Н.В. Внукова і В.Г. Шинкаренко.

У різному було надано інформацію:

1. Про форму робочої програми і силасу (доц. В.О. Федорова).

2. Представлення до вченого звання професора завідувачки кафедри вищої математики Т.О. Ярхо (доц. Т.В. Ярмач).

3. Представлення до вченого звання доцента кафедри ОБДР Г.Г. Птиці (доц. Т.В. Ярмач).

4. Представлення до вченого звання доцента кафедри метрології та безпеки життєдіяльності О.С. Букреевої (доц. Ю.В. Руквишніков).

О.М. Харківська, секретар методради

О ФАХОВІСТЬ

У ТІСНІЙ СПІВПРАЦІ ЗІ СТЕЙКХОЛДЕРАМИ

Кадри формують майбуття. Ця фраза стосується не лише викладачів університету, але й студентів, чия майбутня професійна діяльність буде мати чітке практичне застосування на підприємствах, покращуючи технічні умови праці та спонукаючи розвиток технічного прогресу у власній державі.

Колектив механічного факультету пишається тим, що студенти активно долучаються до практичної діяльності кафедр і залюбки беруть участь у науково-практичних дослідженнях, формуючи сталі тісні партнерські зв'язки з підприємствами.

Так, зокрема, у 2017 р. кафедра будівельних і дорожніх машин уклала угоду про співпрацю з Leica Geosystems щодо впровадження систем машинного управління у галузі будівництва та дорожнього транспорту. Філією компанії є Навігаційно-геодезичний центр у Харкові (НГЦ).

Зараз на підприємстві активно працюють студенти механічного факультету кафедри БДМ та АКІТ.

Основним завданням НГЦ є освоєння нових прогресивних технологій у галузі геоінформатики, геодезії, навігації та машинного управління.

Основними напрямками діяльності Навігаційно-геодезичного центру є комерційні та

виробничі види діяльності, що мають на меті постачання геодезичного, навігаційного, будівельного і метрологічного обладнання, його монтаж та обслуговування; а також проведення топологічних і кадастрових зйомок, лазерне сканування і широкий спектр геодезичних, земляних, будівельних та інших робіт.

До речі, у 2007 р. в Україні з'явилася перша система лазерного сканування Leica ScanStation. Навігаційно-геодезичний центр став офіційним дилером Магеллана (США) в ручних та автомобільних GPS-навігаторах. У 2008 р. було створено єдиний в Україні авторизований сервісний центр Leica Geosystems.

У 2010 р. було завершено проєкт з RTK-мережі Leica Geosystems в Харківській області та введено в дію 10 станцій. Перший проєкт в Україні з автоматизації будівельного обладнання (автоскриптори, бульдозери, екскаватори, бетоно- та асфальтоукладальники) – система автоматизації машин Leica 3D, основана на високоточних тахеометрах і GNSS, встановлених на грейдерах Volvo в Харкові (обладнання, що використовувалося в роботах до Євро-2012 і під час будівництва харківського аеропорту).

У 2013 р. з'явився перший в Україні гірничий сканер, у 2015 р. – гексакоптер Aibot X6 в Україні.

З 2019 р. системи машинного управління активно розробляються спільно з колективом кафедри будівельних і дорожніх машин нашого університету.

Активна співпраця кафедри БДМ разом з НГЦ стала результатом роботи з монтажу 3D-систем управління машинами під час будівництва дороги Миколаїв – Кривий Ріг у жовтні 2020 р. У роботі взяли участь співробітники і студенти механічного факультету, а саме доцент кафедри БДМ Олександр Єфименко і студент гр. М-41 Влад Тищенко разом з представниками компанії Leica Geosystems України, Казахстану та Швейцарії. Системи встановлювалися на грейдери Caterpillar 168H на замовлення основного підрядника Altcom.

Встановлена 3D-система надає такі можливості:

- завантажити геодезичний проєкт безпосередньо в бортовий комп'ютер;
- надавати точну відповідність даному проєкту в режимі реального часу;
- графічно відображати стан машини і проєкту, виголошувати сповіщення та попередження;

Закінчення на с. 9

О ФАХОВІСТЬ

У ТІСНІЙ СПІВПРАЦІ ЗІ СТЕЙКХОЛДЕРАМИ

Закінчення. Початок на с. 8

– автоматично управляти гідравлікою та електронікою машини;

– керувати станом машини, вручну налаштовувати роботу з бортового комп'ютера.

У листопаді 2020 р. на замовлення європейської будівельної компанії в Миколаєві було проведено роботи з установки 2D-системи управління бульдозером. Зокрема, було встановлено систему автоматизації робочого процесу бульдозера Liebherr. До співпраці у цьому проєкті були знову залучені Олександр Єфименко і Влад Тищенко, а також представники компанії Leica Geosystems.

Особливості систем, з якими проводилася робота, такі:

1. GPS або тахеометр передає координати на борт комп'ютера з програмним забезпеченням.

2. Комп'ютер з програмним забезпеченням порівнює координати з проєктною моделлю і передає відхилення висоти, поперечний нахил та бічний зсув до вузлів управління.

3. Система датчиків роботи машини уможливіє передачу положення з GPS-антени на ніж машини.

Грудень 2020 р. видався особливо плідним для співпраці Олександра Єфименка та Влада Тищенка з компанією Leica Geosystems. Роботи було проведено в Чорноморську на Одещині на зерновому терміналі, де було встановлено та проведено тестування 3D-системи на бульдозері.

Ця система виявила такі особливості:

– управління та контроль за комплексною 3D-моделлю;

– значне зниження потреби і вартості робіт із вивезення та повторної перевірки вирівнювання;

– проведення позиціонування за GPS або тахеометром залежно від положення і точності;

– працює цифрова модель відповідно до місцевості, завантаженої в машину.

Також активні роботи велися в Єрісовському ГОК разом з Leica та Caterpillar.

У 2012 р. Єрісовський ГОК, що входить до групи Ferrexpo, розпочав промислово розробку Єрісовського родовища (балансові запаси залізних кварцитів становлять 844 млн т; доведені і можливі запаси відповідно до JORC – 623 млн т). Видобуток руди проводиться відкритим способом. Зараз частина видобутої залізної руди продається в Полтавський ГК, а решта експортується.

Згідно з проєктом Єрісовський ГОК має побудувати власний дробильно-переробний завод з переробки руди та залізородного концентрату (67,3% Fe).

Спільно з фахівцями компанії була проведена робота з тестування та налагодження першої в Україні системи роботів на основі Caterpillar, підключення базової станції та розробка системи безпеки, а також удосконалення системи автоматизації бурових установок та їх експлуатації.

Десятого грудня 2020 р. кафедра БДМ спільно з Leica Geosystems розпочала роботи зі встановлення системи управління машиною з прибирання снігу на гірськолижних схилах у Буковелі в Західній Україні. Роботи проводяться снігоприбиральною машиною PRINOTH LEITWOLF, котра обробляє схили будь-якої складності і здатна долати підйоми.

Наданий студентам механічного факультету шанс попрацювати у єдиній команді з фахівцями міжнародного рівня в Україні та представниками зарубіжних компаній дає особливе відчуття важливості обраної професії та надихає їх не зупинятися на досягнутому, гідно навчатися і самовдосконалюватися, а також переймати здобутий досвід, впевнено дивлячись у майбутнє.

Спецкор МФ

О НАШІ ЗДОБУТКИ

НАВЧАННЯ ЧЕРЕЗ ДОСЛІДЖЕННЯ

Ось і добіг кінця ще один «науковий рік», а отже, час підбивати підсумки. Викладачі кафедри економіки і підприємництва плідно попрацювали у напрямку наукової роботи.

Представники професорсько-викладацького складу нашої кафедри опублікували 11 монографій, 76 статей у вітчизняних і 24 статті у закордонних наукових виданнях, 144 тези доповідей, отримали 12 авторських свідоцтв, а також виконали наукові дослідження за госпдоговірною тематикою на суму 82 тис. грн.

У дистанційному форматі було проведено XIII міжнародну наукову конференцію здобувачів вищої освіти «Проблеми розвитку економіки підприємства: погляд молоді», XIV міжнародну науково-практичну конференцію «Проблеми та перспективи розвитку підприємництва», Всеукраїнську науково-методичну інтернет-конференцію «Взаємозв'язок освіти, науки та виробництва – основа ефективного навчального процесу». Крім того, вийшли друком чергові випуски фахового збірника наукових праць категорії «Б» «Проблеми і перспективи розвитку підприємництва» і збірника студентських наукових праць «Економічні перспективи».

Але окремим приводом для гордості колективу нашої кафедри є результати студентської наукової діяльності.

З-поміж багатьох новітніх методів підготовки фахівців у закладах вищої освіти особливе місце належить науковій роботі студентів. Зазвичай наукову роботу здобувачів вищої освіти ототожнюють з самостійною роботою, але це не є правильним. Так, дійсно, наукові дослідження здійснюються здобувачами вищої освіти самостійно під керівництвом провідних викладачів, але процес наукового пошуку та генерування ідей молодими вченими є виключно творчим, таким, що навіть подекуди неможливо регламентувати. Якщо навчальний матеріал викладається за певними «канонами», то наукова діяльність таких меж не має, надаючи молодому досліднику «повну свободу» в обранні об'єкта та предмета дослідження, пошуку джерел інформації, формуванні масиву даних, виборі методо-

логії, формулюванні висновків тощо. Саме через провадження наукової діяльності здобувачі вищої освіти набувають необхідних фахових компетентностей не тільки інтегрально, але й синергічно, що є унікальним ефектом і суттєво підвищує якість підготовки фахівців.

Цьогоріч 21 обдарований студент, який здобуває вищу освіту у ХНАДУ за ОПП «Економіка» та ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» на першому (бакалаврському) рівні та другому (магістерському) рівні, став переможцем Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт МОН України за напрямками: «Економіка підприємства», «Підприємництво», «Економіка та управління у сфері торгівлі», «Маркетинг», «Управління персоналом і економіка праці», «Публічне управління та адміністрування», «Туризм», «Банківська справа», «Економіка автомобільного транспорту», «Транспортне підприємство».

Цей результат є вражаючим і максимальним за останні п'ять років. Так, у 2016 р. під керівництвом провідних викладачів кафедри переможцями Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт МОН України стали 17 здобувачів вищої освіти, у 2017 – 14, 2018 – 9, 2019 – 10.

На всеукраїнському рівні було відзначено також і якість дипломного проектування, що є доброю традицією колективу нашої кафедри. Так, у 2019 – 2020 н.р. три дипломні роботи магістрів були нагороджені дипломами I, II і III ступенів Всеукраїнського конкурсу дипломних робіт зі

спеціальності «Економіка підприємства» та одна дипломна робота магістра – дипломом I ступеня Всеукраїнського конкурсу дипломних робіт зі спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Навесні 2020 р. шість студентів нашої кафедри стали переможцями XIV Харківського регіонального конкурсу студентських наукових робіт за економічним напрямком, що проводиться Радою ректорів ЗВО III – IV рівнів акредитації Харківського регіону. Це не перший успіх наших студентів у цьому престижному конкурсі: наприклад, у 2016 р. перемогу у цьому конкурсі за економічним напрямком здобули п'ять, у 2017 – чотири, 2018 – шість, а в 2019 – п'ять студентів кафедри.

Вперше у 2020 р. два студенти кафедри здобули Гран-прі конкурсу бізнес-планів підприємницької діяльності серед студентів закладів вищої освіти та фахової передвищої освіти.

Упродовж 2020 р. два здобувачі вищої освіти за ОПП «Економіка» та ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» на першому (бакалаврському) рівні та другому (магістерському) рівні брали участь (з оплатою) у виконанні наукових досліджень за госпдоговірною тематикою.

Приємно вражає нас і публікаційна активність молодих науковців. Так, здобувачами вищої освіти за ОПП «Економіка» та ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» упродовж 2020 р. було опубліковано 379 наукових праць, у т.ч.: 18 наукових статей у співавторстві з викладачами; 100 статей під науковим керівництвом викладачів; п'ять тез доповідей у співавторстві з викладачами, а також 256 тез доповідей під науковим керівництвом викладачів.

Колектив кафедри економіки і підприємництва пишається своїми обдарованими здобувачами вищої освіти. Ми безмежно дякуємо їм за активність у генерації нових наукових ідей, зичимо усім творчої наснаги та дуже віримо в їхні подальші здобутки!

І.Ю. Шевченко,
зав. каф. ЕП (до 01.02.2021 р.),
професор

О НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

ЗИМОВА СЕСІЯ В УМОВАХ КАРАНТИНУ: ЯК УСЕ БУЛО

Швидко добігла кінця нинішня так звана «експериментальна» сесія, яка проходила у змішаному форматі. Дехто з нас складав іспити і заліки дистанційно, а от старшокурсники в режимі офлайн.

Ми звернулися до студентів усіх факультетів з проханням поділитися своїми враженнями щодо такого формату складання цієї сесії.

Ось що вони нам розповіли.

Для мене особисто тема іспитів в умовах карантину є досить цікавою та актуальною. Перший рік навчання, перші кроки у доросле життя, перші заліки та екзамени, і все це дистанційно. Особисто для мене, першокурсниці, навчання було досить важким.

Наші викладачі змінювали графік, максимум намагаючись підлаштуватися під нас, проте засвоювати новий матеріал було дуже складно. Адже ми поринули у цікавий світ студентського життя, для нас усе було незвичне: нові предмети і дисципліни, новий колектив і викладачі, не встигли звикнути до нового життя, як повинні йти на карантин.

Раніше слово «сесія» у більшості студентів не викликало ніяких емоцій, але зараз я розумію страх у їхніх очах.

Заліки більшість із нас отримали автоматом, а інші здавали заочно, проте, щоб отримати заліки автоматом потрібно було наполегливо працювати: відвідувати онлайн заняття, писати тести і виконувати відповідні завдання. Тому цьогорічні першокурсники не відчули усіх емоцій від перших іспитів. Чого не скажеш про старшокурсників, які здавали деякі заліки та іспити очно. Поспілкувавшись зі студентами старших курсів, я дізналася, що ця сесія пройшла досить успішно і не складно, тож як висновок можна сказати, що все було гідно.

А взагалі сесія – це не так складно, як я думала.

Головне – наполегливо навчатися та усвідомлювати, що карантин це не канікули.

Вікторія Гура, студкор ДБФ

Ну ось «нарештї». Саме це слово хочеться сказати після закінчення сесії, адже всі ми знаємо, що це дуже непросто. Особливо зараз, коли ми навчаємося дистанційно.

Варто визнати, що саме дистанційна форма навчання завдала усім нам чимало проблем, адже ще на самому початку її запровадження ми сподівалися, що це триватиме недовго, в усякому разі точно не до кінця року. Як виявилось, усі ми помилялися. З перших днів першокурсники відразу ж відчули увесь тягар дистанційного навчання. Усі вони просто-напросто не знали що і як робити, адже студенти-новачки зовсім не розраховували на таку форму навчання. Старшокурсникам було простіше, бо вони вже перебували на «дистанційці» і були підготовлені. Але проблема, яка власне і

об'єднувала всі курси, була однаковою у всіх. Це нерозуміння матеріалу, адже в аудиторії він сприймається зовсім по-іншому, ніж через екран монітора. Тому багато студентів були розгублені, не розуміли матеріал і панікували з того, що ж будуть робити на заліках та іспитах. Серед таких студентів був і я. Якось я проспав декілька хвилин лекції, потім зовсім нічого не розумів, що саме відбувається на ній, і, ясна річ, панікував.

Для кожного студента сесія це – складання іспитів і заліків. У всіх вона проходить по-різному: для когось – легко, для когось – важко, але так чи інакше, здають її всі. Студенти мого рідного механічного факультету говорили, що скласти її було важко саме через те ж нерозуміння матеріалу, але у підсумку ми все здали і дуже задоволені.

Для мене особисто ця сесія пройшла легко, бо я вчив матеріал і готувався до заліків та іспитів. Просто усім студентам потрібно дійсно навчатися, навіть незважаючи на карантин і пандемію, через які ми й перейшли на таку форму, і тоді все у нас буде «відмінно».

А ще, на мій погляд, до кожної своєї сесії слід готуватися як до першої, адже несподівано може бути складне запитання, на яке буде важко відповісти.

Дмитро Тичний, студкор МФ

Для кожного студента сесія – це перш за все хвилювання і тривога за те, що буде наприкінці.

Як першокурсника можу сказати, що я дуже боялася початку сесії, адже для мене це було щось нове й незвідане. Але, на щастя, в нашому університеті викладачі допомагають усім студентам і не скласти іспит з якогось предмета просто неможливо. У моєму випадку з усіх предметів я все склала достроково і моя присутність під час сесії не знадобилась. Мої зусилля упродовж семестру допомогли мені гідно скласти першу сесію. На власному досвіді я переконалася, що немає нічого страшного чи нездоланного.

Цьогоріч через карантинні обмеження першокурсники складали іспити онлайн, а студенти старших курсів офлайн. Напевно, я не можу сказати, що простіше, а що важче, але точно знаю, що усім важливі знання, які нам передають наші викладачі.

І складемо ми свою сесію чи ні, а головне як ми це зробимо, залежить тільки від нас самих!

Дар'я Ісиченко, студкор ФУБ

Перший семестр я намагався набрати певну кількість балів: виконував письмові роботи, готував промови, щось запам'ятовував. Перед іспитами і заліками перечитав всі лекції, адже напевно знав, що екзаменатори все одно запитують, незважаючи на те, що була набрана певна кількість балів. Так чи інакше, але кожен педагог викладає по-своєму і більшість дуже вимогливі.

Я склав всі іспити і заліки на «відмінно», тому переконаний, що сесії не варто боятися, краще добре підготуватися і бути впевненим у своїх силах, і, повірте, все пройде на «Ура!». Сесія допомогла мені зрозуміти, наскільки важливо вчитися упродовж усього семестру і не робити все в останню хвилину. А головне – я виправдав очікування батьків і порадював їх бездоганною заліковою книжкою.

Студентство – це наступний крок у доросле життя. І від того, як ми себе рекомендуємо та покажемо набуті знання, будуть залежати наша майбутня робота і кар'єра.

Я склав зимову сесію на «відмінно» і планую так робити завжди!

Максим Кошалковський,
студкор АФ

Сесія завжди нелегкий період у житті студента. Переживання, безсонні ночі, повторення пройденого матеріалу. Але у цьому семестрі сесія була в незвичному для усіх нас форматі, що і ускладнило навчання.

Ситуація з пандемією внесла свої корективи у навчальний процес – з жовтня студенти нашого університету навчалися дистанційно. Для студентів факультету транспортних систем не складо труднощів розібратися з онлайн-платформами і підключитися на заняття. Наші студенти мали можливість зв'язатися з кожним викладачем і додатково проконсультуватися, якщо виникали які-небудь труднощі. Велику допомогу нам надав навчальний сайт ХНАДУ, де зібрані усі матеріали, відеолекції і вкрай потрібна інформація. Звичайно ж, були і мінуси дистанційного навчання: довге підключення студентів до заняття, неможливість обговорити незрозумілі питання віч-на-віч з викладачами, у деяких були проблеми з інтернетом і неможливість вийти в онлайн.

Цьогоріч для студентів факультету транспортних систем заліки також пройшли в дистанційній формі навчання. Завдяки регулярним заняттям на навчальному сайті і платформі Zoom закрити заліки не складо труднощів.

А от безпосередньо іспити для студентів пройшли в стінах університету, чому багато хто був радий. Як би усім і не подобалася домашня обстановка – навчання в самому університеті набагато ефективніше. Тож дотримуючись усіх карантинних заходів, ми успішно закрили цю «експериментальну» сесію.

Для студентів нашого факультету нинішня сесія пройшла добре і без особливих труднощів. Для усіх нас це був корисний досвід і потрібні навички, але все ж таки кожен з нас сподівається продовжити навчання в очній формі у стінах нашого рідного університету.

Юлія Карягіна, студкор ФТС

Сторінку підготував студкор
студради ХНАДУ Денис Качан

О ЗГАДУЮТЬ НАШІ ВИПУСКНИКИ

Чим стаєш старшим, тим частіше звертаєшся до минулого.

Я розкриваю коричневий випускний альбом фотографій під назвою «Харківський автомобільно-дорожній інститут. Випуск механічного факультету 1949 – 1954 рр.» і розглядаю знайомі обличчя: у прямокутних рамочках – викладачів, а в овальних – студентів.

Багатьох студентів я добре пам'ятаю.

Ось Геннадій Васильєв, улюбленець дівчат. Одного ранку, вставши з ліжка, поставивши ноги на підлогу та оглянувши всіх нас шістьох, а жили ми у гуртожитку в лівому крилі інституту, Гена сказав: «Хлопці, якби ви тільки знали, як ви всі мені набридли». Напевно, так міг сказати кожен з нас. Гена потім став начальником будівництва автомобільних шляхів Курської області.

Ось красень Сева Ляшенко, який чудово грав на акордеоні, був торговим представником у Німеччині. Він мені розповідав, що найвигідніший контракт був підписаний в ресторані. Німець сказав «Абгемахт!», а Сева зауважив, що контракт треба оформити у письмовому вигляді. Тоді німець взяв серветку і кінчиком обгорілої сигари написав на ній суму контракту.

Відмінник Гриша Мозговий залишився в аспірантурі і став викладачем.

Сеня Гельфат співав на студентських вечорах, згодом став керуючим будівельним трестом у місті Калініні.

Ось Ернест Сотері і Фред Кауфман – студенти з Румунії. У них були напівповні конспекти. Потім Ернест в Румунії був навіть членом ЦК, а Фред став фахівцем зі складання патентів.

Всім нам інститут дав півтільки в життя.

Звичайно, я пам'ятаю багатьох викладачів.

Професор Невяжський вчив нас розставляти верстати в механічному цеху і, коли я показав йому свій план, він сказав: «Ви даремно розташували поруч двері чоловічого і жіночого туалетів. Уявіть собі, ви йдете в туалет, а ваша кохана дівчина виходить поряд і поправляє спідницю. Хіба вам це буде приємно?».

Професор Блох викладав сопромат. Під час іспиту не розкладав на столі білети, як це було прийнято, а тримав пачку білетів у руці. Коли студент говорив своє прізвище, Блох переглядав свої записи, сам вибирав з пачки білет і вручав студенту.

Доцент Бочаров читав лекції з електротехніки. Помітивши, що студенти на його лекціях мало конспектують, він сказав: «Під час іспиту я вимагатиму у всіх показувати конспекти».

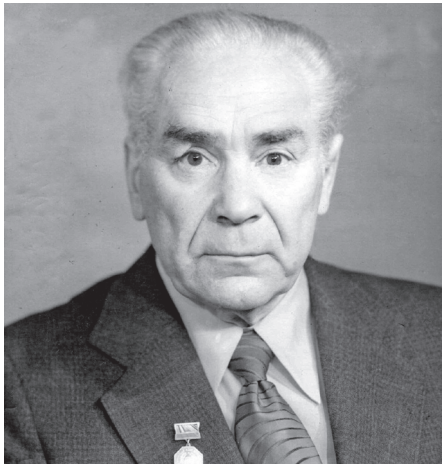
Доцент Столбовий викладав деталі машин. Під час іспиту він зауважив, що один зі студентів користується шпаргалкою. Студент добре відповів на білет і впорався з додатковими запитаннями. Поставивши йому четвірку, Столбовий сказав: «Четвірка у вас вже є. А тепер покажіть, звідки ви списували?». Студент дістав з кишені записну книжечку, в якій був законспектований увесь курс «Деталі машин». Столбовий перегорнув сторінки і сказав: «Якби ви мені відразу показали цю книжечку, я б поставив вам четвірку без іспиту».

В альбомі чомусь немає викладачів жінок, я повинен цю помилку виправити.

Математику у нас читала Карасьова, а хімію – Алексеева. Щоб ми могли використовувати на практиці отримані знання, вона одного разу розповіла як жорстку воду зробити м'якою. «Замочити на ніч у відрі води сіно і вранці вода буде м'якою, вона не буде залишати накип на стінках радіатора». Після цього серед студентів ходив жарт: на іспиті з хімії, який би не був білет, розкажіть Алексеевій, як з жорсткої води зробити м'яку, і хороша оцінка забезпечена.

Англійську мову вела Сабіна Абрамівна. Вона влаштувала конкурси, і на одному з них я виграв словник іноземних слів.

У ТІ ДАЛЕКІ П'ЯТДЕСЯТІ

Більше за інших мені запам'ятався Андрій Михайлович Холодов. Війна нещодавно закінчилася і як серед студентів, так і серед викладачів були фронтовики. Одним з них був Холодов, який закінчив ХАДІ ще до війни. Під час війни він командував автомобільною ротою стрілецької дивізії, яка звільняла Харків, і в 1945 р. повернувся до рідного інституту. Мені навіть здається, що перший час він носив військову шинель.

Доцент Холодов читав у нас курс з такою довгою назвою: «Теорія, розрахунок і конструкції машин для земляних робіт». Його боялися. Як правило, студенти, здаючи іспит, непомітно стежать за реакцією викладача. Якщо відповідь правильна, він трохи помітно киває, а при неправильній відповіді навіть морщиться. За виразом обличчя Холодова студент, відповідаючи на білет, не міг зрозуміти, правильна його відповідь чи ні. Навіть при найбезглуздішій відповіді Холодов уважно слухав до кінця, його обличчя залишалося абсолютно безпристрасним.

У ті часи йшла боротьба з низькопоклонством перед заходом і хтось вирішив, що треба замість слова бульдозер говорити тракторний відвал, замість слова грейдер – струг, а замість слова скрепер – тракторна лопата. Холодов цих нововведень не дотримувався. Я старанно конспектував його лекції і склав іспит на «відмінно».

На кафедрі дорожніх машин був науковий гурток, який вів А.М. Холодов. Під його керівництвом я вивчав як змінюється сила тяги трактора, коли він тягне скрепер під час копання. Я будував графіки, обчислював складові сили тяги та обґрунтовував схему «гребінчастого» копання. Виявилось, що спочатку, коли ківш скрепера ще порожній, можна копати глибше, але коли ківш наповниться, товщину зрізаємо й стружки ґрунту доводиться зменшувати. У той час результати студентських досліджень доповідалися на щорічних студентських наукових конференціях, найбільш цікаві та важливі матеріали друкувалися.

Виявляється, у 50-ті роки Харківський автомобільно-дорожній інститут був у Харкові єдиним вищим навчальним закладом, який випускав збірники студентських наукових праць. Андрій Михайлович порекомендував мою статтю до збірки, і її було опубліковано. Але збірник вийшов, коли я вже закінчив інститут і поїхав з Харкова.

Під керівництвом А.М. Холодова я також виконав курсовий проєкт модернізованого скрепера, який здав з оцінкою «відмінно».

Коли Холодов став деканом мого механічного факультету, я приходив до нього, щоб показувати складені мною сценарії «капусників», які потім розігрувалися на інститутських вечорах студентської самодіяльності. Сценарій складався зі сценок, монологів, діалогів і пісеньок на нагальні інститутські теми. Я намагався зробити «капусник» смішним, наскільки це було можливо, і коли Холодов читав мої тексти, я уважно стежив за його обличчям.

– Андріє Михайловичу, – сказав я якось, – я намагався зробити сценарій смішним, а ви не засміялися жодного разу. Видно у мене не вийшло.

– Чому ж, – відповів він, – ви написали смішно. Але ж не обов'язково сміятися на весь голос «Ха-ха-ха», буває і внутрішній сміх, цього цілком досить!

Коли у нас були практичні заняття з дорожніх машин, він возив нас за місто на інститутський полігон, де ми наочно бачили наявну там техніку. На жаль, в той час полігон був укомплектований в основному старими іржавими машинами, які напевно і потрапили сюди після того, як відслужили свій вік. На цю тему я написав для «капусника» байку.

У моїй байці студент розповідав, які старі машини він бачив на інститутському полігоні, а коли його запитали, чи бачив він сучасну техніку, він сказав, що таких машин він не помітив. Байка, як і годиться, закінчувалася мораллю: старі машини треба віддати в музей, а студентську практику проводити на сучасній техніці.

На той момент Андрій Михайлович, мабуть, був зайнятий і взяв мій рукопис додому. Наступного дня я його отримав зі схваленням, проте в кінці моєї байки виявив вірш, написаний А.М. Холодовим.

*«Мы много раз об этом толковали,
И так скажу о вашей я морали.
Пока удастся нового добиться
И на старье не грех, друзья, вам поучиться».*
Так я дізнався, що він пише вірші.

Минуло багато років і одного разу в Ленінграді у публічній бібліотеці я захотів перечитати свою студентську наукову статтю. На той час я закінчив аспірантуру, захистив кандидатську дисертацію і працював у Ленінградському науково-дослідному інституті землерийного машинобудування. Я знайшов «Збірник студентських наукових робіт ХАДІ» за 1954 р., і моя стаття, яка була написана під керівництвом А.М. Холодова, мені сподобалася.

Тоді я зрозумів, що саме він прищепив мені бажання займатися наукою, що і визначило мою подальшу долю.

Андрій Михайлович Холодов очолював кафедру, був проректором, захистив докторську дисертацію та був академіком Академії будівельних наук. А ще він писав чудові вірші, серед яких і «Марш автодорожників».

Мені було приємно дізнатися, що кафедри будівельних і дорожніх машин механічного факультету присвоєно ім'я А.М. Холодова. Він це цілком заслужив.

У травні 1950 р. ми відзначали двадцятиріччя інституту. Упродовж усього дня на стадіоні гучно проходили різні спортивні змагання, а надвечір в актовій залі відбулося урочисте засідання і великий концерт колективів художньої самодіяльності.

Я безмежно вдячний колективу мого рідного інституту за все, що він для мене зробив!

Єфим Шейнис,
випускник ХАДІ 1954 р.

О ІСТОРИЧНА ПОДІЯ

ДО РІЧНИЦІ БОЮ ПІД КРУТАМИ

Сто три роки тому відбувся запеклий бій українських добровольців, які 29 січня 1918 р. зранку і до пізнього вечора неподалік залізничної станції Крути, що на Чернігівщині, до останнього подиху мужньо билися з багатотисячним більшовицьким військом за визволення своєї Вітчизни.

Добре озброєне більшовицьке військо, чисельність якого перевищувала у декілька разів, просувалося до станції Крути неподалік від Бахмача. Найзапекліший бій неостріляних студентів і гімназистів розпочався зранку 29 січня і тривав увесь день. Будучи під градом куль і гранат п'ять годин безперестанку Студентський курінь стримував більшовицьку навалу. Лише пізно увечері, витративши усі набої, юнаки змушені були відступити у напрямку Києва. Найтрагічніше склалася доля 32 студентів, які, втративши орієнтир у сутінках, вийшли на зайняту більшовиками станцію і потрапили в полон. Надвечір 29 січня на станції Крути більшовики розстріляли усіх полонених студентів і гімназистів. А ще через декілька днів вони захопили Київ. Так розплатилися юні українці за непослідовну політику колишніх керівників Центральної Ради.

Дев'ятнадцятого березня 1918 р. тіла 28 захисників Крутів були перепоховані у братській могилі на Аскольдовій могилі у Києві.

З нагоди 70-річчя бою під Крутами (1998 р.) на могилі та на станції Крути встановлено відповідні пам'ятні знаки.

Щороку наприкінці січня біля цих пам'ятних знаків (у Крутах і в Києві) проходять молитви, траурні процесії і мітинги пам'яті загиблих. У цей день тисячі українців кладуть живі квіти до підніжжя пам'ятних знаків, віддаючи належну данину шани мужнім захисникам Вітчизни.

Тривалий час подробиці легендарного бою студентів і курсантів з багатотисячним більшовицьким військом під Крутами, що нині став символом мужності і стійкості для усіх поколінь українців, були маловідомими. Проте з плином часу ті події стали

загальновідомими. І хоч від часу кривавого бою під Крутами вже минуло понад сто років наразі ми знову змушені обороняти власну незалежність ціною людських жертв і вічно пам'ятати своїх героїв, яких ми втрачаємо й донині.

Цьогоріч двадцять дев'ятого січня традиційно українська громадськість відзначила День пам'яті полеглих у бою під Крутами. Для нашого народу ця історична подія є символом героїзму і жертвості молодого покоління у боротьбі за незалежність рідної Батьківщини.

Ольга Овод

О СТОРІНКИ ІСТОРІЇ

П'ятнадцятого лютого в Україні відзначається День вшанування учасників бойових дій на території інших держав (Указ Президента України від 11.02.2004 р. №180/2004).

Після здобуття Україною незалежності наші військові фахівці стали учасниками багатьох миротворчих місій. За даними Міністерства оборони України, з 1992 р. у міжнародних миротворчих операціях взяли участь майже 40 тис. військовослужбовців.

У новітній історії Друга світова війна є найкровопролитнішою. Після її закінчення українські військові брали участь ще у 24 локальних війнах і збройних конфліктах на території 16 іноземних держав. За часів колишнього РСР вони також виконували так звані «інтернаціональні» обов'язки у Чилі, Іспанії, Єгипті, В'єтнамі, Ефіопії, на острові Куба та в багатьох інших «гарячих» точках. Наймасштабнішою та найтрагічнішою була війна в Республіці Афганістан, яка тривала майже десять років поспіль (з 25 грудня 1979 р. до 15 лютого 1989 р.), через пекло якої пройшли десятки тисяч солдатів.

Відповідно до укладених у квітні 1988 р. Женевських угод про політичне врегулювання становища навколо ДРА виведення війська з Афганістану розпочалося 15 травня 1988 р. Радянський Союз зобов'язався вивести свій контингент у дев'ятимісячний термін, тобто до 15 лютого наступного року. За наявними даними в перші три міся-

ПАМ'ЯТЬ ПОКОЛІНЬ

ці Афганістан покинули 50 183 військовослужбовців. Ще 50 100 осіб повернулися у свої військові частини упродовж 15 серпня 1988 р. – 15 лютого 1989 р. Операція з виведення військ постійно піддавалася атакам з боку моджахедів. За інформацією газети «Вашингтон пост» всього за цей період було вбито 523 наших солдатів.

Згідно з офіційною версією 15 лютого 1989 р. генерал-лейтенант Борис Громов став останнім військовослужбовцем, який переступив по Мосту Дружби кордон двох країн. Насправді на території Афганістану залишалися як військовослужбовці, які потрапили в полон до афганських моджахедів, так і підрозділи прикордонників, котрі прикривали виведення війська та повернулися на територію СНД лише по обіді

15 лютого. А от прикордонні війська виконували завдання з охорони спільних рубежів окремими підрозділами на території Афганістану ще до квітня 1989 р.

П'ятнадцятого лютого виповнюється 33 роки від дня завершення тієї неоголошеної війни, що тривала майже 10 років і призвела до великих матеріальних і людських жертв, адже тоді загинули у боях і померли від ран, контузій, травм і хвороб чи пропали безвісти тисячі наших співвітчизників. Дотепер усіх нас вражають страшні цифри: кожен четвертий із майже 600 тисяч військовослужбовців, які брали участь у бойових діях в Афганістані, – наш співвітчизник, і кожен четвертий із тих, хто не повернувся з Афганістану, – також наш співвітчизник. За даними офіційних джерел, під час афганської війни загинули понад 15 тисяч солдатів.

Україні війна в Афганістані обійшлася у понад чотири тисячі загиблих. Наразі в Україні мешкають понад 150 тисяч ветеранів афганської війни, майже вісім тисяч з яких мають поранення, ще понад шість тисяч є інвалідами.

В.Г. Покотило, пом. першого проректора з виховної роботи, учасник бойових дій в Афганістані, полковник у відставці

О БУДЬТЕ ЗДОРОВІ!

*Якщо ти не відчуваєш краси квітів,
якщо ти не цінуєш дружби і
ти хворий, тебе треба лікувати.*

Арабська мудрість

Всесвітній день хворого відзначають щорічно 11 лютого. Цей день є свідченням підтримки суспільством всіх людей, здоров'я яких було порушено через різні недуги.

Вперше про день хворого заговорили 13 травня 1992 р., а вже в наступному році 11 лютого його відзначав увесь світ. Ініціював встановлення цього символічного свята Папа Римський Іоанн Павло II. Понтифік визначив метою цього дня – забезпечення кращого догляду за хворими в усіх кутках Землі і надання допомоги немічним, які потребують полегшення своїх страждань. День хворого відзначають 11 лютого, оскільки саме в цей день в місті Лурд (Франція) люди спостерігали явлення Богоматері, яка зіцпила страждених, після чого її почали називати рятівницею хворих.

Щороку мільйони людей приїждять до французького містечка в передгір'ї Піреней, щоб поклонитися Пречистій Діві Марії в Лурді. Щодня нескінченні потоки віруючих, багато з яких пересуваються на візках і ліжках, тягнуться вулицями Лурда до Санктуарію для участі у месах, а також до невеличкого гроту в горі Массаб'ель, щоби зануритися у води чудодійного джерела, яке б'є тут з-під землі, або бодай напиться його цілющої води.

Свята вода з джерела зіцпилювала сліпих, калік, паралізованих та онкохворих, з її допомогою люди позбувалися важких і невиліковних хвороб, а медицина була безсила пояснити причину цих зіцплень.

Кожен випадок зіцплень після вживання святої води з Лурда чи занурення в неї фіксує спеціально створений у 1947 р. Міжнародний

ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ ХВОРОГО

медичний комітет Лурда (СМІЛ), до складу якого входять десятки авторитетних лікарів з усього світу. Зафіксовано понад 7000 випадків неймовірних одужань, а понад 70 випадків зіцплень визнані чудотворними.

Щороку до Лурда прибувають сотні лікарів-добровольців і тисячі волонтерів для того, щоб супроводжувати й опікуватися хворими під час їхнього паломництва, яке було б неможливим без цієї безкорисливої допомоги. Наразі Лурд – це місце особливого християнського служіння – служіння хворим і немічним.

Лурд – особливе і святе місце, що красномовно свідчить про Божу могутність, милосердя і заступництво Пресвятої Богородиці. Людське милосердя, жертвність і допомога сприяють дивовижним зіцпленням душі й тіла. Кожен, ставши свідком людської немочі, а також жертвної допомоги ближньому, може відчутти безмежні благодаті і силу Божої Любові.

Всесвітній день хворого став вагомим соціальним кроком до об'єднання людей навколо проблем оздоровлення населення планети.

Хворіти – дуже неприємна справа. Вона неприємна для кожного мешканця Землі, адже хвороба не лише приносить хворому великі страждання, але й відволікає багато сил та енергії у тієї частини населення, яка за службовим обов'язком або певними обставинами змушена миритися з таким станом справ.

Переважає більшість з нас так чи інакше стикалася з цим негативним явищем. Багато хто з нас хворів або відчуває усю підступність хвороби на собі зараз. У такі хвилини ми розуміємо, але для нас важлива підтримка і турбота тих, хто може її надати. Комуś із нас доводилося доглядати за хворими, хтось ро-

бити це постійно, обравши для себе професію медика. Є серед нас і ті, для кого підтримка і догляд за хворими – це святе веління душі і серця. Наразі через підступну пандемію, що охопила фактично цілий світ, ці шляхетні вчинки, як ніколи, затребувані на усіх континентах земної кулі.

Хвороба може стати стимулом як для самого хворого, так і для його найближчих для переосмислення свого життя, – кажуть представники духовенства.

Часто саме хвороба стає переосмислюючим періодом у житті людини, коли вона змушена затриматися на своєму шляху і задуматися над тим, як жила досі та як хоче жити далі.

У цей День зазвичай проводяться різні благодійні акції та заходи, організовуються перегляди тематичних фільмів і концертних програм, повчальні бесіди і багато іншого. Щоправда цього року через світову пандемію, спричинену коронавірусною інфекцією COVID-19, усі ці заходи проходять в режимі онлайн.

Поділяючи глибоку небайдужість з людьми, хто з тих чи інших причин своєї недуги потребує сторонньої опіки, а також з метою підбадьорення і зміцнення позитивного ставлення співробітників медичних та інших установ, які займаються забезпеченням такої підтримки, ми також приєднуємося до цієї доброї ініціативи і бажаємо всім, хто здійснює догляд за немічними і хворими, – сил і здоров'я, бадьорості й гарного позитивного настрою!

Усім хворим ми бажаємо полегшення самопочуття і швидкого одужання, енергії й витримки, душевного тепла і спокою!

ОБЕРЕЖНО, ОЖЕЛЕДИЦЯ!

Для багатьох зима – це дійсно чудова пора року, проте насолоджуватися її принадами іноді заважають дороги і тротуари, що перетворюються у морозну погоду в суцільну ковзанку. Тому усім нам варто знати як вести себе під час ожеледиці, щоби не потрапити до травмпункту.

Щороку Міністерство охорони здоров'я України наводить сумну статистику травмувань, пов'язаних з ожеледицею: за зимово небезпечний сезон лікарі надають допомогу тисячам громадян, які постраждали на льоду.

До уваги наших читачів прості рекомендації як уберегтися від неприємностей під час ожеледиці.

Щоб зменшити ризик травм варто дотримуватися таких порад.

Для ходьби по льоду кращими є підшви з мікропористої чи іншої м'якої основи та без високих каблуків.

Ходіть не поспішаючи, ноги злегка розслабте в колінах, ступайте на всю підшву.

Руки не повинні бути зайняті сумками.

При порушенні рівноваги швидко присядьте, адже це реальний шанс втриматися на ногах.

Падайте в ожеледицю з мінімальною шкодою для свого здоров'я. Відразу присядьте, щоб знизити висоту. Під час падіння згруппуйтеся, напружте м'язи, а доторкнувшись до землі, обов'язково перекотіться – удар, спрямований на вас, розтягнеться і втратить свою силу при обертанні.

Не тримайте руки в кишенях – це збільшує ймовірність не тільки падіння, але й більш важких травм, особливо переломів.

Обходьте металеві кришки люків. Як правило, вони вкриті льодом. Вони також можуть бути погано закріплені, що може призвести до травмувань.

Не прогулюйтеся поблизу проїжджої частини дороги. Це завжди небезпечно, а на слизьких дорогах особливо.

Не перебігайте проїжджу частину дороги під час снігопаду та в ожеледицю. Пам'ятайте, що в ожеледицю значно збільшується гальмівний шлях машини і падіння перед автомобілем, що рухається, призводить як мінімум до каліцтва, а, можливо, й до загибелі.

Людам похилого віку під час ожеледиці краще взагалі не виходити з дому. Але якщо потреба змусила, не соромтеся взяти палицю з гумовим наконечником або з шипом. Якщо у вас з собою сумка, то вона повинна бути тільки такою, що можна носити через плече. Пам'ятайте, що дві третини травм люди старше 60 років одержують під час падіння.

Прогулянки для вагітних жінок в ожеледицю без супроводу – небезпечні для здоров'я.

Не виходьте без потреби на вулицю, якщо ви слабкі та неспритні. Зачекайте, поки не приберуть сніг і не оброблять тротуари соляно-піщаною сумішшю.

Дуже небезпечні прогулянки в ожеледицю в нетверезому стані. У стані сп'яніння травми частіше за все важкі, всупереч переконанню,

що п'яний падає завжди вдало. Нападитку люди не такі чутливі до болю і при наявності травми своєчасно не звертаються до лікаря, що завдає згодом додаткових проблем та неприємностей.

Якщо ви впали і через деякий час відчули біль у голові, нудоту, біль у суглобах, або якщо утворилися пухлини, терміново зверніться до травмпункту, інакше можуть виникнути ускладнення з поганими наслідками.

Пам'ятайте, якщо внаслідок травми ви тимчасово втратили працездатність, необхідно обов'язково наступного дня після травмпункту відкрити лист непрацездатності (якщо ви працюєте) або отримати довідку тимчасової втрати працездатності у сімейного лікаря. Важливо все зробити своєчасно.

Взимку дуже велику небезпеку становлять бурульки.

Статистика свідчить, що найбільшу небезпеку бурульки становлять під час танення льоду та снігу: в таку погоду різко збільшується кількість травм, отриманих під час падіння крижаних брил. Тому, по можливості, тримайтеся подалі від будівель – ближче до середини тротуару.

Виходячи з дому в ожеледицю, подбайте про свою безпеку. Виконання цих простих рекомендацій допоможе вам уникнути травм та ушкоджень.

Тож будьте нині здорові і бережіть себе та своїх рідних!

**Ж.Д. Кравченко,
заст. гол. лікаря
з ОМР КНП «МСЛ» ХМР,
лікар-терапевт ХНАДУ**

О ВІТАЄМО

Сергія Яковича Ходирєва – першого проректора з науково-педагогічної роботи.
Олександра Костянтиновича Чаплигіна – завідувача кафедри філософії та педагогіки професійної підготовки.

Андрія Вікторовича Гнатова – завідувача кафедри автомобільної електроніки.
Володимира Григоровича Шинкаренка – професора кафедри менеджменту.
Володимира Олексійовича Вдовиченка – професора кафедри транспортних технологій.

Марину Олегівну Пілічеву – доцента кафедри проєктування доріг, геодезії і землеустрою.

Сергія Миколайовича Краснова – доцента кафедри мостів, конструкцій і будівельної механіки ім. В.О. Російського.

Михайла Миколайовича Кравцова – доцента кафедри метрології та безпеки життєдіяльності.

Вікторію Олександрівну Шевченко – доцента кафедри інформатики і прикладної математики.

Євгена Володимировича Любого – доцента кафедри транспортних систем і логістики.

Валерія Вікторовича Ширіна – доцента кафедри організації та безпеки дорожнього руху.

Олега Дмитровича Пташного – доцента кафедри вищої математики.

Ольгу Семенівну Губарєву – доцента кафедри іноземних мов.

Євгенію Борисівну Новікову – доцент кафедри іноземних мов.

Наталію Михайлівну Божко – доцент кафедри мовної підготовки.

Ларису Володимирівну Філіпенко – доцента кафедри філософії та педагогіки професійної підготовки.

Тетяну Томівну Токмиленко – старшого викладача кафедри транспортних систем і логістики.

Антон Андрійовича Гармаша – асистента кафедри автомобілів ім. А.Б. Гредескула.

Вітаємо ювілярів

(які народилися у січні – лютому)

Анастасію Сергіївну Брідун – асистента кафедри економіки і підприємництва.
Людмилу Вікторівну Штоду – керівницю виробничої практики навчального відділу.

Ігоря Юрійовича Серкова – керівника студії студентського клубу.

Ларису Володимирівну Дудко – завідувачку лабораторії кафедри автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій.

Юрія Миколайовича Чубуна – завідувача лабораторії кафедри будівельних і дорожніх машин ім. А.М. Холодова.

Тетяну Миколаївну Зозулю – старшу лаборантку з вищої освіти кафедри будівельних і дорожніх машин ім. А.М. Холодова.

Ларису Анатоліївну Бекетову – провідну бухгалтерку бухгалтерської служби.

Олену Володимирівну Якименко – начальницю відділу матеріально-технічного постачання.

Катерину Володимирівну Хорошилову – провідну фахівчиню видавничої справи видавництва.

Надію Володимирівну Ольховську – фахівчиню видавничої справи 2 категорії видавництва.

Карину Сергіївну Білу – фахівчиню з реклами відділу міжнародних зв'язків.

Дарію Дмитрівну Приходько – фахівчиню групи із забезпечення публічних закупівель.

Маргариту Юріївну Литвиненко – інженера 1 категорії інформаційно-обчислювального центру.

Івана Володимировича Литвиненка – інженера 2 категорії обчислювального центру.

Наталію Григорівну Галкіну – інженера 2 категорії відділу міжнародних зв'язків.

Валерія Петровича Колеснікова – інженера 1 категорії відділу головного енергетика.

Наталію Леонідівну Сидорову – бухгалтерку 1 категорії бухгалтерської служби.

Надію Олександрівну Стрельникову – секретаря-друкарку деканату факультету транспортних систем.

Лілію Сергіївну Цвентух – секретаря-друкарку деканату автомобільного факультету.

Вікторію Ігорівну Горюцьку – експедиторку канцелярії.

Олену Михайлівну Дем'янець – буфетницю 3 розряду їдальні.

Катерину Олексіївну Нечепоренко – чергову гуртожитку №6.

Анатолія Олександровича Бухолдіна – чергового гуртожитку №6.

Миколу Олександровича Біловуса – сторожа відділу охорони.

Меланію Миколаївну Сахненко – прибиральницю навчального корпусу дорожньо-будівельного факультету.

Аллу Іванівну Єременко – прибиральницю навчального корпусу механічного факультету.

Ганну Іванівну Резанову – прибиральницю навчального корпусу факультету управління та бізнесу.

Наталію Анатоліївну Ромас – прибиральницю гуртожитку №5.

Бажаємо Вам, шановні ювіляри, великих успіхів у Вашій нелегкій праці на освітянській ниві, міцного здоров'я і вселенської любові, радощів буття і безмежного щастя Вам і Вашим близьким!
Колектив ХНАДУ

О ПОЕТИЧНІ ОБРІЇ

Снігопад

Лишень пухнастий сніг розтанув,
 Як цезнули зими омани.
 І стало видно, що буття –
 Багнока, сморід і сміття.

Отож, хто правду укриває,
 Не завжди ворог... Знов чекаю
 На снігопад, бо без прикрас
 Життя не часто тішить нас.

Не варто мене втішати, ненюко,
 Бо розумію я й сама –
 Мов сніг, розтопиться серденько,
 Як тільки промине зима.

Сьогодні ж хуртовини влада.
 Мороз лютує й вітер злий.
 Немов прийшли обман і зрада
 Поглузвають з дівочих мрій.

У молодості переваг багато.
 Їй притаманні щирість, романтичність.
 Вважає, що в руках у неї вічність,
 Тож не рахує знахідки і втрати.

І старість має безперечні плюси.
 Вже набула вона свій досвід власний –
 Розважлива і мудра одночасно,
 Байдужі їй хоч будь-які спокуси.

Лиш зрілість вкрай безглузда, як я бачу –
 І жить з відкритим,
 відчайдушним серцем
 Давно вже, як не прагну, не вдається,
 Їй розважливої мудрості – нестача.

Місяць у повні

Сьогодні повня і тому не темно.
 Лє місяць світло воскове крізь хмари.
 Посеред ночі сяє неодаремно –
 На нас наводить усілякі чари.

До зрад жонатих хтивих спонукає,
 Сновид – тиняється по дахах до рання.
 У злодіїв бажання викликає
 Вчиняти вбивства чи пограбування.

В мені ж ці дивні чари розпалили
 Таку нестримну в щирості потребу,
 Що більш тайти я не маю сили,
 Мій давній друг, чуття свої до тебе.

Щасяна Аргун

О ТВОРЧИСТЬ

Нещодавно творчі колективи студентського клубу нашого університету взяли участь у 23-му міжнародному фестивалі-конкурсі художньої творчості «Барви осені – 2020» серед колективів і закладів освіти у розмовному, вокально-хоровому та жанрах хореографічного мистецтва, представивши шість номерів.

Через карантинні обмеження, спричинені пандемією, цей фестиваль проводився в Києві дистанційно.

За результатами цьогорічного конкурсу художньої творчості Гран-прі отримав колектив сучасного танцю «Фанкі-манкі» (керівник, випускник ФТС Ігор Серков) за танець «Все буде хорошо».

Перші місця у розмовному жанрі отримали студентки ФТС Наталія Шаповал за монолог «Наташина мрія» та Анастасія Рижкова за казку-монолог «Про тараканів».

Друге місце у жанрі «Авторська поезія» здобула випускниця ФУБ Альона Погорелова.

За активну участь у фестивалі грамоти отримали: дует «Силует» у складі сестер Олени та Ольги Мельник (ФТС) за виконання пісні «Про Харків», а також Дми-

ТАК ТРИМАТИ!

тро Броневицький (АФ) за виконання пісні «Капітан» у жанрі «Авторська пісня».

Палко вітаємо учасників художньої самодіяльності ХНАДУ за здобуту перемогу та їхню участь у фестивалі-конкурсі «Барви осені – 2020».

Бажаємо нашим самодіяльним артистам міцного здоров'я, творчої наснаги і нових блискучих виступів!

Красно дякуємо за велике сприяння в організації участі нашого вишу у цьогорічному конкурсі проректору з науково-педагогічної роботи і міжнародних зв'язків проф. Г.І. Тохтарю, заст. декана ФТС доц. Т.В. Ярмач, керівниці вокального колективу Г.М. Ковальовій, а також деканові ФТС проф. Ю.О. Бекетову.
Л.І. Климець, директор студклубу

О ХНАДУ СПОРТИВНИЙ

Нещодавно у палаці спорту «Локомотив» пройшов чемпіонат України з вільної боротьби серед чоловіків пам'яті заслуженого тренера України Леоніда Дуная, у якому взяли участь 200 спортсменів з 17 областей.

ВІЛЬНА БОРОТЬБА

Через карантинні заходи і відповідні обмеження чемпіонат проходив без глядачів.

Призери головного національного старту країни з вільної боротьби відбиралися на ліцензійні олімпійські турніри.

Ми пишаємося тим, що до скарбнички нагород найвищого гатунку збірної Харківської області золоту медаль приніс студент факультету транспортних систем Мухамед Алієв. Наш студент, який на цьому чемпіонаті виборів єдине золото, дебютував в олімпійській ваговій категорії до 86 кг, причому він виступав з меншою особистою вагою. У фіналі проти львів'янина Мухам-

мед переміг з рахунком 5:4 і здобув право представляти Україну на європейському та світовому ліцензійних турнірах до Ігор в Токіо.

Бронзову нагороду чемпіонату України з вільної боротьби у ваговій категорії 92 кг виборів студент механічного факультету Гліб Грінченко.

Бажаємо нашим зореносним спортсменам вдалих виступів на подальших змаганнях різного рівня та гідних успіхів у навчанні.

СК «Автодорожник»

Газета «Автодорожник» видається з 1931 року. Засновник – колектив Харківського навчально-науково-виробничого комплексу з автомобільно-дорожньої освіти.

Газета зареєстрована у Державному комітеті України у справах видавництва, поліграфії та книгорозповсюдження 1 грудня 1993 року.

Свідцтво про реєстрацію: серія ХК №80.

Адреса редакції: 61002, м. Харків-МСП, вул. Ярослава Мудрого, 25, кім. 204. Тел. 707-36-74.

E-mail: gazeta@khadi.kharkov.ua

Газета віддрукована у видавництві ХНАДУ. Тираж 500 прим.

Зам. № /21 від .0. 2021 р.

Головний редактор **О.Д. Васильківська**

Коректура **Л.А. Пустовойтової**

Комп'ютерна верстка **О.Г. Безродного**

Фото **О.М. Лісконог**

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори публікацій. Думки авторів публікацій у нашому виданні не завжди збігаються з точкою зору редакції. Матеріали і фотознімки, передані до редакції, не рецензуються і не повертаються. Редакція не має змоги листуватися з кореспондентами.